

det vil Fremtiden vise, jeg skal senere komme til at tale lidt nærmere om, hvorledes Formaalet i den Retning er opfyldt. Da Forslaget saa kort efter, den 6te November, kom til første Behandling i det andet Ting, mindes jeg, at Finansministeren hilste Forslaget med Glæde, og han udtalte ogsaa det Haab, at naar det Forslag mødtes med den almindelige Toldreform, skulde de to Ting smelte sammen med hinanden, og han mente ogsaa, at Forslaget mulig kunde bidrage til Løsningen af den almindelige Toldreform. Ved anden Behandling udtalte Finansministeren sig i en noget lignende Retning, da havde han fremdeles Haab om, at vi gennem dette Forslag skulde naa en tilfredsstillende Løsning, et tilfredsstillende Resultat af de mangeaarige Forhandlinger om Toldloven. Hvorledes Lovforslaget har opfyldt sin Hensigt i saa Henseende, skal jeg senere omtale lidt nærmere. Forslaget blev altsaa fremlagt særlig med dette dobbelte Formaal for Dje og har paa en vis Maade holdt et saa højtideligt Indtog paa Rigsdagen, som sjældent er Tilfældet.

Dernæst skal jeg som en almindelig Bemærkning pege paa Forslagets forskellige Stiktelser under Behandlingen, noget, der forresten ikke er særlig ejendommeligt for dette Forslag, men gælder ogsaa adskillige andre. Da det først blev forelagt i det andet Ting, indeholdt det jo alene Sukkertoldens Ophævelse, og det blev prist i høje Toner. Vi erindre vist alle, at det blev udtalt, at da Lovforslaget indeholdt en samlet Medsættelse paa et enkelt Punkt, vilde man komme til at sømne paa det, saa var det noget, man kunde lægge Mærke til og sætte Pris paa; thi naar man spredte Medsættelserne paa mange Poster, Løb man Fare for, at Medsættelserne ikke kom Forbrugerne til Gode, men bleve i Mellemhandlerens Hænder. Senere blev Lovforslaget — det var kort før Jul — forvandlet, idet der ved 2den Behandling blev vedtaget ikke alene Medsættelsen af Sukkertolden men ogsaa af Petroleums- og Ristolden, og saa priste man det for den Forbedring, det havde faaet. Nu havde man spredt Sættelserne paa flere Punkter, hvorved disse Skattelettelser vilde komme flere til Gode. Nu viste det sig, at det, som var den fornemste Egenkab ved Forslaget i dets første Stiktelser, ikke var saa heldigt; nu var Forslaget meget heldigere i den Form, det nu forelaa. Nu er det alle bekendt, at inden Forslaget forlader dette Ting, vil det komme til at foreligge i en højere Form, idet Ristolden vil bortfalde; saa gaar man hørt fra Forbedringen ved den anden Forvandling. Jeg har ikke hørt, hvilken Forbedring Ristoldens Bortholdelse skulde

frembyde, og jeg er spændt paa at høre Lovforslaget prist nu med den nye Egenkab, som vi vide, at Lovforslaget vil faa under dets fortsatte Gang gennem Rigsdagen.

Naar jeg dernæst skulde udtale min Mening om Forslaget, har jeg jo en Mangfoldighed af Grunde for, at jeg absolut ikke kan give dette Forslag min Stemme, men jeg er bange for, at jeg ved en udførlig Omtale af disse Grunde skulde lægge for meget Vægt paa det høje Tings Tid, især da disse Grunde ere blevne udførlig behandlede baade i og udenfor Rigsdagen gennem hele den forløbne Vinter. Jeg skal derfor blot indskrænke mig til at antyde, at Forslaget i to Henseender er en Tilbagegang, en Tilbagegang i toldpolitisk Retning, en Tilbagegang fra, hvad ikke blot hele den Side, jeg hører til, hele Venstre, men ogsaa en stor Del af Højre tidligere vare enige om. Det have vi dog været enige om, at den væsentligste Interesse, der knyttede sig til en Toldreform, var Medsættelser, og at ingen Toldreform var mulig uden en Medsættelse af i det mindste Krigstoldskattens Beløb. Det har nemlig Venstre holdt paa i de sidste 15 Aar. Det har man opgivet ved det foreliggende Forslag. Vi høre nu, at Talen om Krigstoldskattens Opgivelse skal være en Frase som saa meget andet af det, vi tidligere have talt om. Det er jo imidlertid af den Slags Fraser — man talde det nu Fraser, eller hvad man vil — som jeg med Guds Hjælp ikke skal ophøre at holde fast paa og slutte mig til. — I en anden Henseende indeholder Lovforslaget en Opgivelse af, hvad vi i toldpolitisk Henseende have holdt paa fra ældre Tid. Vi have jo altid — jeg taler her særlig om Venstre — været enige om, at det var nødvendigt at stille paa en Indskrænkning af de indirekte Skatter, og for saa vidt Staten skulde have det Behov, at sætte direkte Skatter i Stedet for indirekte, og navnlig saadanne, som toge mere sigte paa Statteevnen, eller for at sige det kortere: Vi have altid haft for Dje, at en Skattereform, naar den skulde være retfærdig, maatte tage Sigte paa at ramme Statteevnen bedre end den nuværende Beskatning, og at der uden det ikke var noget som helst Fremskridt ved en Skattereform. Men her gaar man lige i modsat Retning. Jeg vil nu ikke tale om Summens Størrelse, for det har ingen af os nogen rigtig Mening om. Det er ogsaa min Mening, at med Hensyn til selve Summen forøger man de indirekte Skatter ved at sætte Ristolden i Forbindelse med denne Lov, i Stedet for at formindskede dem, men hvad der i ethvert Tilfælde er klart, er, at Kammerne for den indirekte Beskatning blive udvidede. Kammerne for